

TEST IZ SKJ III

Avtorica: red. prof. dr. Ada Vidovič Muha

Tehnična izvedba: asist. mag. Saška Štumberg

Datum: 17. 5. 2006

1. Uvrstite pomenotvorje v poimenovalni sistem jezika.

(ob besedotvorju temeljni postopek za tvorjenje)
Pomenotvorje je tvorjenje novih pomenov ob spremembi
bes. okolja. ~~je tvorjenje~~

(2) 2

2. Razmerje med pojmom izrazna beseda – slovarska beseda (leksem).

Slovarska beseda (leksem) poleg izraznih besed
zajima še stalne besedne čvrste.

stol - izrazna b.
lovski pes - SBZ

(2) 2

3. Navedite vzorec leksikalnega pomena in utemeljite vlogo sestavin vzorca (UPS glede na RPS).

'PL [$\frac{UPS}{XRPS}$]

UPS = vrščevalna pomenska sestavina; ima vlogo vrščati ^{pojme} ~~pojme~~ v ^{širši} ~~širši~~ pojmski
RPS = razločevalna pomenska sestavina; ima vlogo razločevati ^{pojmski} ~~pojmski~~ pomen ^{not} ~~not~~
znotraj UPS.

človek [^{bitje} ~~bitje~~ ^{posobno} ~~posobno~~ misliti in govoriti]

(2) 2

4. Kaj je pomenska sestavina?

Pomenska sestavina (sm) je najmanjši nedeljivi del (enota)
slovarskega pomena.

(1) 1

5. Razmerje med simetričnim in asimetričnim jezikovnim znakom.

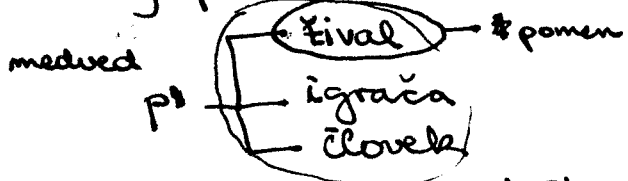
Simetrični JZ - enemu izrazu ustreza en pomen. $\left\{ \begin{matrix} 1 \\ P \end{matrix} \right\} \left\{ \begin{matrix} 1 \\ \text{pavedek} \\ \text{st. člen / ...} \end{matrix} \right\}$
Asimetrični JZ - enemu izrazu ustreza več pomenov.

$\left\{ \begin{matrix} 1 \\ P \end{matrix} \right\} \left\{ \begin{matrix} \text{medved} \\ P^1 \\ P_{n-1} \end{matrix} \right\} \left\{ \dots \right\} \left\{ \begin{matrix} \text{žival} \\ \text{igrača} \\ \text{človek} \end{matrix} \right\}$

(1) 1

6. Opredelite razmerje med pomenom in pomenjem:

Pomenje je skupel večih pomenov, ki so lahko med seboj povezani.

(2) 2

7. Naštejte lastnosti terminov:

euopomenskost, brezsinoničnost, nimajo konotativnega in pragmatičnega pomena, so sobesedilno neodvisni, so ustaljeni, obstajajo lahko dvojnice...

(2) 2

8. Onomaziološki in semaziološki vidik v leksikografiji:

Onomaziološki vidik: imamo predmetnost, sprašujem se po izrazu zanj (slikovni slovarji).

Semaziološki vidik: imamo izraz, sprašujemo se, kaj pomeni (razlagalni slovarji).

$$JZ = \frac{m-a-čka}{P} = \frac{semaziološki v.}{onomaziološki v.}$$

(2) 2

9. Vrste denotativnih leksikalnih pomenov.

- govorno dejanje
- stavni denotat stavčnih členov
- slovnično razmerje

(1,5) 1,5

10. Opredelite vrste pomenov leksemov.

a) doverti

- kategorialni
- leksikotivni
- slovarski (RPS, razmera a b)
- nekategorialni (trije denotativni)
- govorno dejanje
- denotativni

b) možni

(4,5) 4,5

11. Definicija pomenske sestavine.

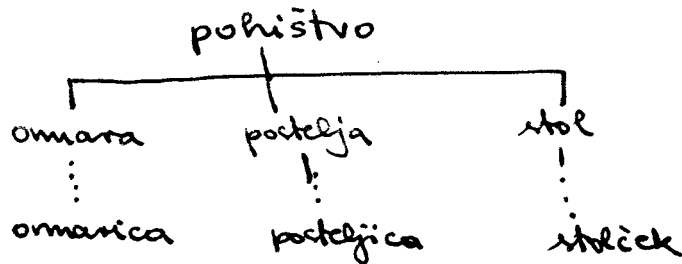
(1)

12. Vloga uvrščevalne pomenske sestavine pri oblikovanju

a) najmanjšega pomenskega polja

Združuje pojmovni svet 1 UPS. Sem spadajo tudi modifikacijske tvorjenke.

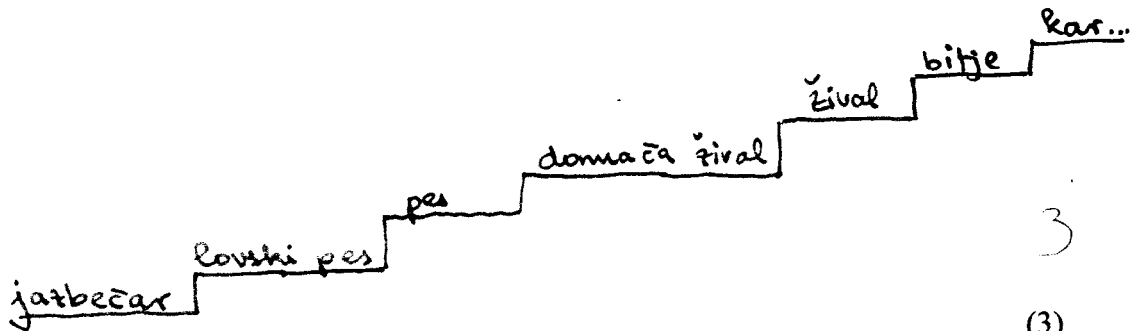
Primer:

b) največjega pomenskega polja

Največji pomensko polje je zbir 2 UPS organiziranih najmanjših pomenskih polj. Organizirano je s pomensko

Primer: piramido.

(3)

13. Vrste večpomenskosti.

a) pomenska vsebovanost

b) prenos

glede na bližino

sinekdoha

metonimija

glede na podobnost - metafora

mōz [poročni moški
v službi (vodilni mošje)
v vojski]

hruška [drevo
sadež]
glina [uređina
izdelak]
On ji volk

(3) 3

14. Vrste medleksemskih razmerij s stališča jezikovnega znaka.

a) izrazna

enakizraznost

(pohišno) klop - klop (žival)

podobnost

opravičiti - upravičiti

b) pomenska

različnost

protipomenskost

dan - noč

ratnopomenskost

činja - jabolko

(delna) enakost

sopomenskost

pes - kuža

delna enakost

drevo - hrast

L podpomenskost
- nadpomenskost

(4,5) 4,5

15. Vloga sopomenskosti v jeziku.

Sopomenskost ima v jeziku določeno vlogo. Sopomenske so v jeziku vedno zamenuovane (konotativni pomen), lahko pozitivno ali pa negativno.

+ mačka - ženska

- živkati - govoriti (1) 1

16. Medjezikovna vloga pomenskih sestavin - vprašanje kalkiranja.

Pri pomenskem kalkiranju se ohranita UPS in RPS (ohranita se nabor in hierarhija ~~pozicij~~ iz jezika dajalca v jezik prejemnika). nisoča peč - plavci

Pri denotativnih kalkih pa v jeziku prejemniku denotativ ne obstaja. (kaverna)

(2) 2

	34,50
--	-------

33,50 / 33,50

100%